

teoretska izhodišča predstavljajo strukturalistične in semiotične teorije (npr. de Saussure, Jakobson, Barthes, Peirce)³, ki jih na eni strani nadgrajujejo bodisi na Hallidayevi sistemski funkcijski slovnici⁴ zasnovana Kress in van Leeuwenova teorija t. i. vizualne slovnice⁵ ter druge teorije s področja t. i. socialne semiotike, kognitivnega jezikoslovja, analize diskurza pa tudi teorij argumentacije in retorike.⁶

V nadaljevanju predstavljamo problemski pogled na (t. i.) *vizualno argumentacijo*, ki trenutno velja za eno od precej aktualnih smeri znotraj sodobnih teorij argumentacije, in opozarjamo na *nezmožnost (čiste) vizualne argumentacije ter njeno zelo nejasno metodologijo in epistemologijo*. Izhajajoč iz revolucionarnega dela N. J. Enfielda *Anatomija pomena* (2009) si bomo prizadevali pokazati, da je vsak pomen *multimodalen* in da je vsakršno analizo pomena treba opraviti v smislu *enhrone analize* ter jo rekonstruirati s *sestavljenimi izjavami*.

Leta 1996 je izšla dvojna številka ameriške revije *Argumentation and Advocacy*, ki je bila v celoti posvečena vizualnemu argumentu. Šlo je za zbirko prispevkov, ki so možnosti vizualnega argumenta obravnavali z vidika teorije argumentacije.⁷ Zanimanje za tovrstno preučevanje je med preučevalci argumentacije naraščalo in po desetih letih je pri isti reviji ponovno izšla tematska številka z naslovom *Orisi vizualne argumentacije* (Birdsell in Groarke, 2007), ki je v prispevkih poleg študij primerov vizualnega argumenta nakazovala tudi možnosti teorije vizualne argumentacije. Leta 2016

3 Gre za temeljna dela, ki jih je mogoče prebrati tudi v slovenskem prevodu: *Predavanja iz splošnega jezikoslovja* (de Saussure, 1997), *Lingvistični in drugi spisi* (Jakobson, 1996), Barthes (*Retorika Starih; Elementi semiologije*, 1990; *Mitologije*, 2015), *Izbrani spisi o teoriji znaka in pomena ter pragmaticizmu* (Peirce, 2004).

4 Angleški jezikoslovec M.A. K. Halliday velja za utemeljitelja teorije o sistemsko-funkcijski slovnici, ki temelji na družbeno semiotičnem pogledu na jezik, a ne v smislu jezika kot sistema znakov, temveč jezika kot systemskega vira za upomenjanje. Več o razvoju sistemsko-funkcijske slovnice in njenih pglavitnih konceptih v Halliday in Matthiessen, 2004.

5 Vizualno slovnico Kressa in van Leeuwena (Kress in van Leeuwen, 2006; Kress, 2010) posebej omenjamo zato, ker je pogosto uporabljena kot izhodišče za oblikovanje sodobnih multimodalnih pristopov v učenju in poučevanju (prim. Kress idr., 2001; Jewitt, 2008; Jewitt in Kress, 2003).

6 V množici literature, ki z različnih perspektiv obravnava multimodalnost, na tem mestu omenimo dve takšni pregledni deli: *Introducing Multimodality* (Jewitt idr., 2016) in *Multimodality and Cognitive Linguistics* (Pinar Sanz, 2015).

7 Poudariti je treba, da ne gre za osamljen pojav, saj je v približno istem času v Severni Ameriki in Evropi izšlo kar nekaj razprav tudi na področju retorike, komunikacije in analize diskurza, ki so obravnavale vlogo podob (kot enega od semiotskih kodov) v konstrukciji pomena/argumenta ali fenomen multimodalnosti nasploh.